

АНАЛІЗ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація. У роботі розглянуто сутність венчурного капіталу, венчурного інвестування, його переваг, а також динаміку інвестування в Україні.

Ключові слова: інвестування; венчурний капітал; переваги; структура; динаміка.

Analysis of venture investment in Ukraine

Abstract. The essence of venture capital, venture investment, its advantages, as well as the dynamics of investing in Ukraine are considered in the work.

Keywords: investment; venture capital; benefits; structure; dynamics.

Розвиток української економіки досить сильно залежить від інвестицій. Одним із сучасних джерел фінансування підприємств є залучення венчурного капіталу. Венчурний капітал – це кошти професійних учасників ринку, що інвестуються спільно з підприємницькими коштами для фінансування початкових стадій діяльності підприємства або на етапі його активного розвитку [1]. Ідея венчурного інвестування полягає в тому, щоб інвестувати в компанію на початкових стадіях, поки вона не досягне достатнього розміру та довіри, що б її можна було продати.

Головними відмінностями венчурного інвестування від традиційного є, те, що при першому інвестор розділяє ризики із власниками компанії, також те, що венчурний інвестор інвестує в високотехнологічні підприємства, які тільки починають свою діяльність, традиційний, в даному випадку, дивиться на скільки компанія вже успішна на ринку.

При виборі об'єкта інвестування для венчурного інвестора головним критерієм є перспектива підприємства, можливість зростання в майбутньому, а для традиційного інвестора наявність високої прибутковості компанії.

Також важливим є те, що при венчурному інвестуванні на відміну від традиційного не потрібне забезпечення. І остання відмінність – це те, що венчурний інвестор отримує прибуток за рахунок продажу акцій після зростання їх вартості, а традиційний – має фіксований відсоток від вкладених коштів, або від реалізації інвестиційного проекту [2].

До переваг венчурного інвестування варто віднести: можливість компанії розширюватися, цінні поради та досвід інвестора, допомога в побудові важливих зв'язків на ринку (наприклад з постачальниками, клієнтами), відсутність зобов'язань перед інвестором, і наступна – це легкість пошуку венчурного інвестора.

Недоліки венчурного інвестування наступні: венчурний інвестор надає стартапам величезний капітал в обмін на частку в капіталі компанії, тобто це означає, що зазвичай такий інвестор стає частиною Правління, і активно бере участь у прийнятті рішень компанією. Часто засновники та інвестори можуть мати розбіжності в думках. Наступний недолік – це те, що інвестор може прийняти рішення про викуп інвестицій протягом 3 - 5 років.

В такому випадку венчурний капітал може бути непридатним для підприємця, бізнес-план якого займе більше часу для забезпечення ліквідності. Ще один недолік – це тривалий та складний процес отримання венчурного капіталу [3].

Здійснивши аналіз інвестиційного ринку в Україні, можна сказати, що не зважаючи на складну економічну та політичну ситуацію в 2019 році спостерігається значне зростання обсягів венчурних інвестицій в українські компанії на 173 млн. \$ до 510 млн. \$, що в 1,5 разів більше ніж в попередньому році (в 2018 році інвестиції порівняно з 2017 роком зросли на 78 млн. \$, або в 1,3 рази) (рис. 1) [4].

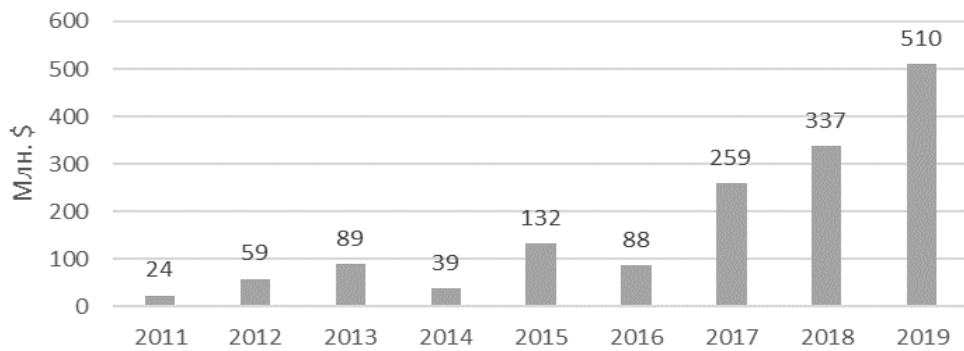

Рис.1 Обсяги венчурних інвестицій в українські компанії протягом 2011-2019 рр., млн \$ (Складено автором на основі джерела [4])

Найбільший приріст інвестицій спостерігається у тих сферах, які безпосередньо пов'язані з розробкою програмного забезпечення та онлайн-сервісами. Зростання обсягів венчурного інвестування вказує на те, що інвестори (зазвичай міжнародні фонди) мають довіру до українського ринку, а також те, що якість стартап-проектів є досить високою [4].

Щодо кількості укладених венчурних угод, то в 2019 році вони дещо скоротилися до 111 угод (в 2018 – 115 угод). Проте в 2018 році вони суттєво зросли порівняно з 2017 роком на 26 угод (рис. 2) [4].

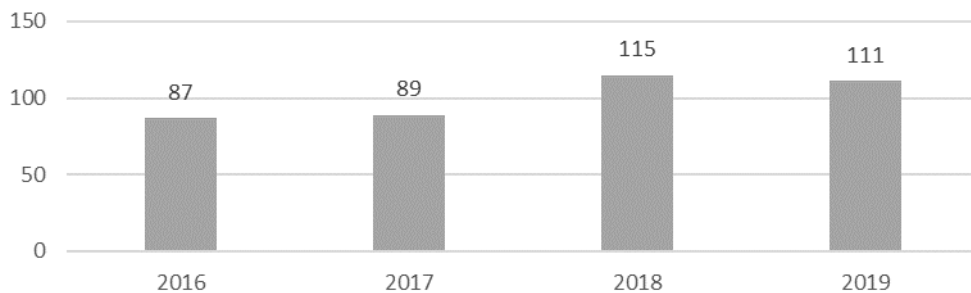

Рис. 2. Кількість укладених венчурних угод в Україні протягом 2016-2019 рр. (Складено автором на основі джерела [4])

Отже, проаналізувавши ринок венчурних інвестицій в Україні, можна зробити висновок, що обсяг залучених венчурних інвестицій постійно зростає. Це вказує на те, що українські стартапи є конкурентоспроможними на світовому ринку, а український продукт має високу якість.

Здійснивши аналіз ринку венчурного капіталу в Україні, варто зазначити, що не зважаючи на складну ситуацію в 2020 році, пов'язану з поширенням пандемії Covid-19, дана сфера має великий потенціал для розвитку. Проте, Україні варто вводити певні зміни на державному рівні, щоб в подальшому розвивати венчурне інвестування, і досягти рівня розвинутих країн. Наприклад: створити сприятливий інвестиційний клімат в країні; підвищувати освітній рівень підприємців у сфері венчурного бізнесу; розвивати страхування ризиків у сфері інвестування; створювати ефективну законодавчу базу щодо венчурного бізнесу, яка гарантувала б правовий захист інвесторів; створити прозору податкову систему.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. European Private Equity and Venture Capital Association. – An official website of the European Union. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.eesc.europa.eu/en/policies/policy-areas/enterprise/database-selfand-co-regulation-initiatives/75>. 2.
2. Мордань Є.Ю., Відменко Ю.В., Кобець Ж.О. венчурне інвестування в Україні та світі: сучасні тенденції та особливості розвитку [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/65.pdf
3. Advantages and Disadvantages of Venture Capital [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://efinancemanagement.com/sources-of-finance/advantages-and-disadvantages-of-venture-capital>

4. Інвестиції в українські стартапи у 2019: огляд українського венчурного та приватного капіталу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uvca.eu/ua/news/investments-into-ukrainian-startups-in-2019-overview> 3.

Лащук Ірина Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: iryna.i.topii@lpnu.ua

Віблій Петро Іванович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: petro.i.viblyi@lpnu.ua

Кудь Анастасія Орестівна, студентка кафедри фінансів, Національний університет «Львівська політехніка», Львів.

Lashchuk Iruna I. – PhD, associate Professor, Associate Professor Department of Finance, National University "Lviv Polytechnic", Lviv, e-mail: iryna.i.topii@lpnu.ua

Viblyi Petro I. – PhD, associate Professor, Associate Professor Department of Finance, National University "Lviv Polytechnic", Lviv, e-mail: petro.i.viblyi@lpnu.ua

Kud' Anastasiya O. student Department of Finance, National University "Lviv Polytechnic", Lviv.